

KM การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ปีการศึกษา 2564

**การจัดการเรียน
การสอนแบบ
CASE-BASED
LEARNING**

ผศ.สุดารัตน์ วงศ์จุลชาติ
คณะพยาบาลศาสตร์
วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

การเรียนการสอน
แบบกรณีศึกษา

CASE-BASED

LEARNING เป็นวิธี

การจัดการเรียนการสอน

โดยใช้กรณี

ศึกษาในคลินิกหรือ

สถานการณ

กรณีศึกษา (CASE

STUDY) เป็น

สถานการณหรือเรื่อง

ราวที่ใช้สำหรับศึกษา

โดยมีเนื้อหาเป็นปัญหา

ที่ท้าทาย ให้ผู้เรียนได้

คิดวิเคราะห์ปัญหาก่อน

ลงมือปฏิบัติจริง

วัตถุประสงค์ของ การจัดเรียนรู้แบบ กรณีศึกษา

เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน
บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้
ในด้านความรู้และ
ทักษะทางปัญญา มี
ความสามารถในการ
คิดวิเคราะห์และแก้
ปัญหา สังเคราะห์
ความรู้ที่สัมพันธ์กับ
กรณีศึกษา

ขั้นตอนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กรณีศึกษา

ขั้นเตรียม

แนะนำวิธีการ
ศึกษากรณี จุด
มุ่งหมาย ปัญหา
ที่ต้องตอบ
คำถาม แบ่งกลุ่ม
คนย่อย 5-7 คน

ขั้นเสนอกกรณีศึกษา

ผู้สอนใช้สื่อ
ประกอบ เช่น
เอกสาร (กรณี
ศึกษา) รูปภาพ
หรือวีดิทัศน์

ขั้นวิเคราะห์

ผู้เรียนร่วมกัน
อภิปราย ระดมสมอง
รวบรวมข้อมูล
วิเคราะห์ และแสดง
ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
กรณีศึกษา

ขั้นสรุป

ผู้เรียนทั้งชั้น
ร่วมกับผู้สอน
อภิปรายหาข้อ
สรุป

ขั้นประเมิน

ผู้สอนประเมิน
การตอบคำถาม
การสังเกตการ
ร่วมสนทนา การ
รายงาน การ
ทำงานกลุ่ม

กรณีศึกษาใช้ใน วิชาใดได้บ้าง

วิชาทฤษฎี

อภิปรายกลุ่มย่อย
วิเคราะห์กรณีศึกษา
หาสาเหตุ ปัญหา
แนวทางการแก้ไข
ปัญหาเสริมทักษะ
การคิดวิเคราะห์

วิชาปฏิบัติทดลอง

วิเคราะห์กรณีศึกษา
ระบุปัญหา วางแผน
การพยาบาล และ
ฝึกทักษะการปฏิบัติ
การพยาบาลใน
LRC

วิชาปฏิบัติ

สอบความรู้และ
ทักษะปฏิบัติ
ด้วยการ
วิเคราะห์
สถานการณ์
จำลอง (OSCE)

ตัวอย่างโครงสร้าง ของกรณีศึกษา

โครงสร้างกรณีศึกษา

วิชา 102105 เกษัชวิทยา

กรณีศึกษา เรื่อง.....

1. ข้อมูลส่วนบุคคล...
2. ประวัติการเจ็บป่วย...
 - 2.1 อาการสำคัญที่มาโรงพยาบาล
 - 2.2 ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน...
3. การตรวจร่างกายแรกรับ...
4. ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ....
5. การวินิจฉัยโรค
6. แผนการรักษา...
7. ประเด็นของกรณีศึกษาที่มีการใช้ยาอย่างไม่สมเหตุผล (อาจเป็นได้ทั้งตัวผู้ป่วยเอง/ผู้ดูแล/หรือจากตัวพยาบาล)
 - 7.1 อาการไม่พึงประสงค์ ผลข้างเคียง หรืออาการแพ้ยา จากการรักษา หรือ จากการใช้ยาอย่างไม่สมเหตุผล
8. คำสั่งการวิเคราะห์กรณีศึกษา ให้ศึกษาเกี่ยวกับยา ที่ครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้
 1. กลไกการออกฤทธิ์และผลทางเภสัชวิทยา
 2. การใช้ยาในทางคลินิก /ข้อบ่งใช้
 3. อาการไม่พึงประสงค์/ ผลข้างเคียง/ อาการแพ้ยา
 4. เหตุผลในการใช้ยาในการรักษาผู้ป่วย
 5. การพยาบาล

ตัวอย่างแบบ ประเมินรายงานการ วิเคราะห์กรณีศึกษา

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับการประเมินโดยมีเกณฑ์ดังนี้

4 หมายถึง ดีมาก, 3 หมายถึง ดี, 2 หมายถึง พอใจ, 1 หมายถึง ปรับปรุง

รายการประเมิน	น้ำหนัก คะแนน	กลุ่ม					
1.1.ความรู้และทักษะทางปัญญา (LO 2.1, 3.2, 3.3)							
1.1 กลไกการออกฤทธิ์และผลทางเภสัชวิทยา	10						
1.2 การใช้ยาในทางคลินิก /ข้อบ่งใช้	10						
1.3 อาการไม่พึงประสงค์/ ผลข้างเคียง/ อาการแพ้ยา	10						
1.4 เหตุผลในการใช้ยาในการรักษาผู้ป่วย	10						
1.5 การพยาบาล	5						
1.6 วิเคราะห์การใช้ยาสมเหตุผล	10						
2.การสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย (LO 3.2)							
2.1 คัดเลือกและระบุแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างเหมาะสม	10						
2.2 ใช้วิธีการสืบค้นข้อมูลที่หลากหลายจากแหล่งข้อมูลต่างๆ	10						
3. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (LO 4.4)							
3.1 ปฏิบัติงานจนสำเร็จและส่งตามเวลาที่กำหนด	5						
3.2 ปรับปรุงและพัฒนาหน้าที่รับผิดชอบ	5						
4. พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม (LO 1.5)							
4.1 สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง เพิ่มความสามารถ ไม่ลอกเลียนผลงาน ของผู้อื่น	5						
5. รายงาน (LO 5.3)							
5.1 การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษถูกต้อง	5						
5.2 รูปแบบรายงานถูกต้อง แหล่งอ้างอิง เขียนถูกต้องตามรูปแบบ ทันสมัย	5						
คะแนนรวม	100						
คะแนนเต็ม 100 คะแนน(คะแนนที่ได้หารด้วย 4)							

ข้อเสนอแนะ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ตัวอย่างกรณีศึกษา

วิชาเภสัชวิทยา กรณีศึกษา Hypothyroidism

ข้อมูลส่วนบุคคล

(โดยผศ.สุดารัตน์ วงศ์จุลชาติ)

หญิงไทยอายุ 19 ปี เป็นนักศึกษา

ประวัติการเจ็บป่วย

ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน

ผู้ป่วยสังเกตว่าคอโต แพทย์คลำพบก้อนที่ต่อมไทรอยด์ ทำ Fine needle aspiration (FNA) ผลเป็น papillary carcinoma ทำผ่าตัด Total thyroidectomy หลังผ่าตัด 1 เดือน กลืนแร่ (การรับประทานสารกัมมันตรังสีไอโอดีน-131 (I 131)) แล้วรักษาด้วย Levothyroxine (100 mcg) 1 tab PO OD หลังผ่าตัดผู้ป่วยมีอาการซีดเนื่องจากประจำเดือนมามาก แพทย์จึงให้ยา Ferrous sulfate (300 mg) 1 tab PO TID PC แพทย์นัด Follow up ทุก 3 เดือน

ผู้ป่วยมาตรวจตามนัด เจาะเลือดติดตาม TSH, T₃, Free T4 ก่อนพบแพทย์ ผู้ป่วยแจ้งว่ามีอาการท้องอืด ท้องผูก น้ำหนักเพิ่ม 2 กิโลกรัม รับประทานยา Levothyroxine ตามแผนการรักษา 1 เม็ดทุกวันหลังอาหารเช้า 15 นาที พร้อมกับรับประทานยา Ferrous sulfate 1 เม็ด และ รับประทาน 3 เวลาหลังอาหาร

แพทย์จึงเพิ่มยา Levothyroxine (100 mcg) 1 ½ เม็ด วันคี่ และ 1 เม็ดวันคู่

ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ

Thyroid-stimulating hormone (TSH)	20.9 mU/L (2-10 mU/L)
T3	24 ng/dL (70-205 ng/dL)
Free T4	0.2 ng/dL (0.8 -2.4 ng/dL)

การวินิจฉัยโรค : Hypothyroidism status post Total thyroidectomy

การรักษา

- Levothyroxine (Thyrosit) (100 mcg) 1 ½ เม็ด วันคี่ และ 1 เม็ดวันคู่
- Ferrous sulfate 1 tab PO TID PC

ให้นักศึกษาตอบคำถามดังต่อไปนี้

- กลไกการออกฤทธิ์และผลทางเภสัชวิทยาของสารกัมมันตรังสีไอโอดีน-131 (I 131) , Levothyroxine (Thyrosit) และ Ferrous sulfate
- การใช้ยาในทางคลินิก /ขนาดยา/การบริหารยา/ข้อบ่งใช้/เหตุผลในการใช้ สารกัมมันตรังสีไอโอดีน-131 (I 131) , Levothyroxine (Thyrosit) และ Ferrous sulfate ในผู้ป่วยรายนี้
- อาการไม่พึงประสงค์/ พิษจากยา/ผลข้างเคียง /ปฏิกริยาระหว่าง ของยา Levothyroxine (Thyrosit) และ Ferrous sulfate
- ผู้ป่วยรายนี้มีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่อาจทำให้เกิดอาการไม่พึงประสงค์/พิษจากยา/ผลข้างเคียงจากการใช้ยา Levothyroxine (Thyrosit) และ Ferrous sulfate
- วิเคราะห์การใช้ยาอย่างสมเหตุผลของแพทย์ : การเพิ่มยา Levothyroxine (100 mcg) 1 ½ เม็ด วันคี่ และ 1 เม็ดวันคู่
- การพยาบาลครอบคลุมถึง
 - 6.1 การสังเกตอาการผิดปกติของผู้ป่วย
 - 6.2 การติดตามผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ (ระบุว่าต้องติดตามผลตรวจตัวใดเพราะเหตุใด)
 - 6.3 การให้คำแนะนำในการใช้ยาอย่างสมเหตุผล

ตัวอย่างกรณีศึกษา

วิชาเภสัชวิทยา

กรณีศึกษา Type 2 diabetes mellitus (DM)

ข้อมูลส่วนบุคคล

(โดยผศ.สุดารัตน์ วงศ์จุลชาติ)

หญิงไทยอายุ 36 ปี สถานะสมรส บุตร 2 คน รูปร่างอ้วน ชอบดื่มชาสมุนไพรทุกวัน ๆ ละ 1 แก้ว

ประวัติการเจ็บป่วย

ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน

6 เดือน ก่อน เต้านมซ้ายมีรอยซ้ำจากการกระแทก มีอาการปวดบวมแดงมากขึ้นจึงไปพบแพทย์ ได้ยาปฏิชีวนะมารับประทานหลาย dose ติดต่อกันนาน 1 เดือน อาการไม่ดีขึ้น เต้านมปวดบวม แดง ร้อนมากขึ้น ทำ I&D (Incision and drainage) ครั้งที่ 1 พบมีหนอง ได้รับยาปฏิชีวนะรับประทานต่ออีก 1 เดือน อาการไม่ดีขึ้น ยังมีอาการปวด บวม แดงร้อนที่เต้านม ทำ I&D (Incision and drainage) ครั้งที่ 2 พบหนองจำนวนมาก แพทย์สงสัยเป็นเบาหวานจึงเจาะ Fasting blood glucose = 150 mg/dL จึงเริ่มรักษาด้วยยา Metformin (500 มก.) วันละ 1 เม็ด ร่วมกับให้ยาต้านการอักเสบ prednisolone ติดตามผล HbA_{1c} = 8% แพทย์จึงเพิ่มยา Metformin (500 มก.) ครึ่งละ 2 เม็ด เข้า-เย็น หลังจากปรับยาได้ 1 วัน ตื่นนอนตอนเช้าผู้ป่วยมีอาการหน้ามืด จะเป็นลม เหงื่อออก หลังจากรับประทานอาหารอาการดีขึ้น ผู้ป่วยจึงลดยา Metformin ด้วยตัวเอง รับประทานครึ่งละ 1 เม็ด เข้า-เย็น โดยไม่ได้ไปพบแพทย์

ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ

Fasting glucose	150 mg/dL
Hemoglobin A _{1c} (HbA _{1c})	8%
Total cholesterol	256 mg/dL
Triglycerides	346 mg/dL
Low-density lipoprotein (LDL)	155 mg/dL
High-density lipoprotein (HDL)	32 mg/dL
Urinalysis (UA)	+glucose, - ketone

การวินิจฉัยโรค : Mastitis with type 2 diabetes mellitus (DM)

การรักษา

- Metformin 500 mg 2 tab. PO bid PC
- Prednisolone 40 mg PO q12hr for 5 days, then 40 mg PO q 24 hr for 5 days, then 20 mg q 24 hr for 11 days

ให้นักศึกษาตอบคำถามดังต่อไปนี้

- กลไกการออกฤทธิ์และผลทางเภสัชวิทยาของยา Metformin และ Prednisolone
- การใช้ยาในทางคลินิก /ขนาดยา/การบริหารยา/ข้อบ่งใช้/เหตุผลในการใช้ยา Metformin และ Prednisolone ในผู้ป่วยรายนี้
- อาการไม่พึงประสงค์/ พิษจากยา/ผลข้างเคียงของยา Metformin/ปฏิกิริยาระหว่างยากับ Prednisolone
- ผู้ป่วยรายนี้มีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่อาจทำให้เกิดอาการไม่พึงประสงค์/พิษจากยา/ผลข้างเคียงจากการใช้ยา Metformin และ Prednisolone
- วิเคราะห์การใช้ยาอย่างสมเหตุผลของผู้ป่วย : ปรับยา Metformin (Glucophage) 500 mg 2 tab. PO bid เป็น 1 tab PO bid ด้วยตัวเอง
- การพยาบาลครอบคลุมถึง
 - 6.1 การสังเกตอาการผิดปกติของผู้ป่วย
 - 6.2 การติดตามผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ (ระบุว่าจะต้องติดตามผลตรวจตัวใดเพราะเหตุใด)
 - 6.3 การให้คำแนะนำในการใช้ยาอย่างสมเหตุผล และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิต

case-based learning

ผลการสอนด้วย Case-based learning วิชา เภสัชวิทยา ปีการ ศึกษา 2563

กิจกรรมการ
สอนกระตุ้น
ความสนใจ

4.33

ส่งเสริมการ
คิดอย่าง
เป็นระบบ

4.39